

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
С
И
Т
Е
Т
С
К
А
И
Б
Л
О
Т
Е
К
А

№ 34.

У Суботу 19. Августа.

1844.

ПОВРАТКЪ ГГ. ВУЧИЋА И АВРАМА.

Србадию, мила браћо, айд'те сложно у коло,
И Србинић, миле сев, поићвајте весело,
А невинна мала Србчадъ,
По горама пастирчадъ,
Садъ ми свирке удешајте,
Сложне свуда гласе дајте.

* * *

Некъ с' одъ Саве, брзе Дрине, па до рѣве Тymoка,
Ово свакогъ Србскогъ луга и најманѣгъ потока,
Умиљати оре гласи,
Да с' веселѣ украси;
Некъ се туга удаљава,
И некъ жалость исчезава.

* * *

Нека бѣсне сваке страсти, да ий Србинић невиди;
Ерѣ намъ Вучићѣ са Аврамомъ изъ Стамбола до-
оди,
Да насъ ваѣе у единству
И любовномъ братинству;
Текъ у слоги браћо драга
Небоймо се никадъ врага.

* * *

Увѣнчана славе вѣнцемъ за Србию Вучићѣ,
Бранителя Србски права, силногъ Марса сестрића,
Тако валя дочекати,
Хвалу Нѣму одати;
Ерѣ Онѣ за насъ много страда,
Да Србиомъ правда влада.

* * *

Многотрудна, неуморна за народность Аврама,
Играјући у радости, са умилнимъ пѣсмама

Сложке, браћо, да хвалимо
И вавѣк' га славио;

За слободу рода свога
Онѣ некуси јада многа.

* * *

Некѣ се врази сада сраме, када Србинић диже храмъ,
Изъ свегъ срдца када гради споменике и столпѣ самѣ,

А на славу Вучићѣ храбра
И Аврама предобра;

Ерѣ су они жертва были,
Горку чашу за родѣ пили.

А. Н.

ОКУШАЙ ГОРКЕ ВОДЕ.

**ПРИМѢРЪ УБИТОЧНОГЪ ЛЮБОМОРСТВА У
БРАЧНОМЪ ЖИВОТУ.**

превео

съ Французскогъ изъ поучителне и забавне библиотеке

Димитриѣ Матићѣ.

Пошто су се вечернѣ молитве у очи Су-
боте окончале, крозъ стотину врата Соломо-
новогъ храма у Ёрусалиму куљале су гомиле
людиј полако на полѣ; храмъ е празанѣ остао,
само се еданѣ единый човекъ, на стубѣ насло-
нѣнѣ у нѣму наодио, кои се забринуть и замыш-
лѣнѣ видіо.

Богати Индиски штофови, кои су сачиня-
вали нѣгово одѣло, злато, коимъ е исто было у-
крашено, јошѣ су угледнимъ чинили нѣговѣ
высокий стасѣ, нѣгово благородно и строго ли-
це и дугу нѣгову сѣду браду.

Онъ іошъ ніе было мыслію оставити свое мѣсто, кадъ се великій жертвоприноситель Ассиръ, почемъ е свою владичну одежду са себе скинуо и оставіо, нѣму приближи, поздравляюћи га овымъ рѣчма:

„Среѣный Хофанъ заборавіо е безъ сумнѣ, да га нѣгова млада супруга на вечеру чека?

— Ахъ! заръ сте вы Ассире, одговори Хофанъ, кои се видіо, као да се онимъ рѣчма пробудіо. Моя е жена кодъ едне свое пріятельнице, коя е болестна.

„Нећу васъ више задржавати... одговори Ассиръ, вы ћете безъ сумнѣ ићи, да но тамо тражите... ако е нисте оставили на младомъ Орфелину, кога сте усынили іошъ одъ петъ година на празникъ Кабанне.*)

— Естъ, я самъ га као сироче изъ човечности усыніо, одговори Хофанъ неповольнымъ гласомъ.

„Реците болѣ: побуѣненъ усхићаваюћимъ просьбама ваше нове сунруге.

— Да шта самъ знао друго чинити, Ассире, настави Хофанъ, као упуштаюћи се у неке несносне мысли. Празници Кабанне бываю, као што знате у есень, у najlepше доба године, кадъ найвише цвѣћа, воћа и плодова има. Они се светкую, да се прославе зимњи проязводи, кои су светымъ благословомъ уснѣли. У колебама одъ зеленогъ граня и лишћа предъ вратима дома начинѣнымъ, крозь цѣло светкованя време, у общности заедно се съ елама частимо; дакле бы ли мого у ово време одбити сирото дете одъ глади умираюће, еръ е Амміель было дете?

„Али данасъ ніе више, рекне Ассиръ као равнодушно.

Хофанъ одговори: — опомнѣмъ се, онда е было првый данъ ти торжествены праздника; часть е већъ была принешена у колебу. Я самъ се было задржао у дому, да се, као што верозакоуъ прописуе, оперемъ, на пошто самъ ово учиніо, поѣмъ къ Езелю, кадъ ми она са сузнымъ очима пристуни, говорећи: „Господару... едно дете... едно сироче стои предъ ва-

ши вратій; оно е безъ сваке заштите и покровительства!... о! да бы прва годинна нашегъ брачногъ саюза была посвећена добрымъ дѣломъ, и да бы првый празникъ, кои я славимъ подъ кровомъ сунруга мого, за вашу жену и вашу служительницу было споменикъ великодушне доброте!... Пріятелю, неодреците ми прву молбу, съ кіомъ вамъ се обраћамъ!... Езеля е была тако лепа, тако дражестна, кадъ ми е ово говорила, да самъ іой обећао примити нѣно сироче; я поѣмъ съ нѣомъ у колебу. Предъ прагомъ е стаяло мало дете, кое ми се видило, да ніе имало више одъ дванаиствъ година... Я га узмемъ за руку, одведемъ га у колебу, посадимъ га за трапезу и назовемъ га „сыномъ моимъ,“ а надамъ се, да се нећу збогъ овогъ каяти.

„И я се надамъ, да ће онъ вама место сына быти, одговори ладно Ассиръ.

— Вы то говорите са некимъ особитымъ гласомъ, рекне Хофанъ, на кога се лицу ако уменило, мѣсто обичне бледоће, укаже.

„Но... то е мой обичный гласъ.

— Знамъ я, да сте вы мой непріатель, настави мужъ Езелю.

„Я, вашъ непріатель! повикне Ассиръ као некимъ благимъ гласомъ, кои е сасвимъ противанъ было нѣговой обичной тврдоћи и лукавству; Хофане, я бы мого быти вашъ саревнитель... али непріатель нигда! Чувши да се хвали лѣнота Езелю, кѣри удовице Ширасе, одъ долине Деброна, одкуда е она была, мыслимъ едница нѣна, просіо самъ ю за сунругу, но было самъ одбіенъ, а вы сте примѣли. У првомъ тренућу было самъ истина гнѣванъ на васъ, но после реко самъ себи и то ме е утѣшило: за мой покой, за мою срећу срећанъ самъ, што се овай бракъ ніе извршіо... Езеля има петнаиствъ година... (она е имала петнаиствъ година у оно време); а я самъ было одъ лепы петдесетъ...

— Я садъ имамъ толико, продужи Хофанъ.

„Езеля е лѣна, бриге и године порушили су мое лице.

— Исто тако и мени, настави Хофанъ.

„Она е умилна, паметна... но млада, неразсудна.

— Ассире!

„Као што смо обично у томъ добу, брзо придода жертвоприноситель, безъ да е при-

* У овай су празникъ Евреи за споменъ избавлѣнія нѣвогъ изъ Египта светковали. —

вѣтити дао, да є найманѣ узнемиренѣ, а я, я
самъ любоворанѣ... па и завидливѣ —...

— Хофанѣ тужно уздане.

„Я самъ имао кодъ себе млада брата...

— А я странца, замумла Хофанѣ.

„Данасѣ дете, дете одъ тринайствѣ година,
продужи Ассирѣ, коє ће до петъ година о-
самнайствѣ имати... а Ёзеля двадесетъ, разли-
ка онда неће бити тако велика; дете ће пос-
тати врло лепымъ младѣнемъ, кога ће плава
брада мою седу посрамити и кога ће умилна
рѣчь мою можда суровомъ учинити...

— Ассире!... нестрпеливо му прекине
Хофанѣ рѣчь.

„На кратко, наставя далѣ жертвоприно-
ситель, безъ да се чинио да чує и види ужасѣ,
кои се начертавао на лицу супруга, моя бы
млада жена сравњивала... и то сравненіє не-
бы служило на мое добро.

— Ассире! повтори Хофанѣ дрѣхушимъ гла-
сомъ.

„А я самъ завидливѣ... я!

— За име божіє!

„А завистъ ће отровати мое дане и ноѣи,
наставя Ассирѣ безъ икаквогъ убуѣненя.

— Ай! садъ већѣ дознаємъ, замумла Хо-
фанѣ.

„Држабу да самъ преваренѣ..., и може
бити да ѣу заиста бити...

— Бѣдний! умукни, продере се Ёзельниѣ
иужѣ, претеѣи му песницомъ.

„Та я негоримъ то о вама, одговори Ас-
сирѣ, чинеѣи се, да се чуде.

— Шта, повиче Хофанѣ, да се одзвѣвѣ ис-
подъ свода храма разлегао; шта! варваре, зарѣ
невидишь да є свака рѣчь твоя оштрацѣ ма-
ча, коимъ ми утробу раздирешѣ... Ако, као
ты нисамъ имао брата, я имамъ странца.

„Али може бити, да онѣ не залюблѣнѣ
у Ёзелю, одговори свештеникѣ.

— Ахѣ! ко ме о томъ може увѣрити?

„Дакле, вы сте заиста среѣнни, кадѣ нис-
те любоворни.

— А ко є теби реко, да я нисамъ любово-
ранѣ? одговори несреѣнний мужѣ, шкрипеѣи зу-
бима и држеѣи се рукомъ за ятаганѣ.

„Но вашѣ мудрый поступаѣ, кому се
свакѣй диви, да я јошѣ више, него ико другиѣ,
рекне Ассирѣ, кога се гласѣ јошѣ не променуо,
одвако се разговарати почео; слобода, кою вы
дозволявате вашей супруги уживати; повѣре-
ніє, сѣ конмъ вы оставяте тогѣ младагѣ Ор-
фелина сѣ нѣоме.

— Повѣреніє, коє ни єдна ни друга страна
злонеупотреблява.

„А ко вамъ то одриче? одговори Ассирѣ;
я заиста о томъ несумнямъ, но...

— Говори, окончай, што си почео, рекне
му Хофанѣ, увативши га за горню хальину.

„Извините ме што васѣ оставямъ, од-
говори свештеникѣ, гледајуѣи, како бы се одъ
Хофана ослободио.

— Вы ме нећете оставити, повикне Хо-
фанѣ, држеѣи га непрестано за горню хальину,
вы ћете окончати вашѣ говорѣ, вы ћете изяс-
нити мени ту рѣчь страну.

„Я ништа незнамъ, рекне Ассирѣ, пре-
тварајуѣи се у најбеѣшу незлобность, я вамъ се
заклинѣмъ, и я самъ, као и вы, простѣ, повѣ-
рителанѣ и заиста я нисамъ одъ оны, коя држе,
да васѣ ваша жена вара.

— Мене вара! повтори погруженѣ Хофанѣ,
као да се какавѣ теретѣ на нѣга свалио! Мене
вара!... О Боже Израилскѣй, разумъ ми се по-
мрачава!... То ће дакле бити истина! Па то
ће и другима, као и мени познато бити!

„Немойте се збогѣ оваковы злобны раз-
говора печалити; има таковы людіѣ, кои ништа
друго нераде, него само разпытую, како ко са
своіомъ породицомъ живи; у такомъ беспос-
личеню тумараю свакояко, разносеѣи, да су
видели... чули...

— Но ко є видіо? ко є чуо?... повикне Хо-
фанѣ, кога зной као зриа спонадне. Я самъ си-
шо сѣ ума... Ассире... говорите, или ме єд-
нымъ ударомъ убите... то ће бити одъ васѣ
право великодушіє.

„Заиста Хофане, одговори ладнокрвно Ас-
сирѣ, коп се неє мого оканути, докѣ неє убу-
нио мужа Ёзельниогѣ, заиста, неє ни памятно
ни мудро слушати и вѣровати загонеткама, коє
се говорє. Амѣлѣ безъ сумнѣ любви вашу суп-
ругу, само као жену свога покровителя, као
што се любви мати!... а оно є само клеветанѣ,

я се смемъ обкладити, што се говори, да се о-
ни ноћу шетаю по терасама. *)

— Та и синоћъ е была, рекне Хофанъ.

„Ал' Амїель ту ніе было безъ сумнїѣ.

— Ђсть было самномъ заедно.

„Е синоћъ, али други ноћїй... рекне Ассиръ, као да е рѣчи Хофану у образъ бацао.

— Други ноћїй! повтори Хофанъ гївно. Човече, зміо или ѣаволе, заръ оћешъ да убіешъ мою жену, оно сироче, Амїела, а и тебе съ нїма... Ассире, одреци што си изустїо, изчунай изъ мои грудїй отровно подозренїе, кое си у нїма закарїо. Смїлуй се на мене!

„Ваше смућенїѣ срдца ми се коснява, одговори Ассиръ, притискиваюћи му руку са приторнымъ прїательствомъ. Айдемо къ мени на вечеру... Я имамъ начинъ, коимъ ћемо дознати, да ли васъ ваша жена искрено люби.

— Како? Какавъ е то начинъ?

„Извршенїемъ наши богоугодны употреблїня, коя су се скоро већ забороваила, но коя ћу обновити.

— Каково е то извршенїе?

„Изяснїћу вамъ... Айдете само... рекне Ассиръ, узевши Хофана подъ руку и изведе га изъ храма.

(Продуженїе слѣдує.)

СЛАВЕНСКА ПРОЧИТАВАЊА

(Країацъ.)

Ако ово ново племе свое опредѣленїе їошть савршено познало и нїе, то га баремъ жели и тежи познати; до овогъ познанїа доћи се може само наукомъ, дїятелношћу, увѣренїемъ, стрпљивошћу; мирно, но и предосторожно ступа онъ напредъ, погледа безъ страа, али не посве съ прекомѣрнымъ у себе узданїемъ у будућности, непокорава се вољї и ћуди дружтва, ал' му се и непротиви; оно друштво оживљава, и то не странпутице, но и безъ насилїя; незадає му никакве ране, него їошть лѣчи оне, кое друштво само себи зада. Ово друштво штеди сваку народностъ, а съ тымъ и свою собствену цїну нехотице повишава, како кодъ свои, тако и кодъ страны; оно люби и почитує

*) Равница предъ кућомъ.

у свакомъ човеку човека, и томъ любви равнымъ начиномъ присвоява себи оцетъ любви; оно како свое, тако и противнике пита благороднымъ мыслима, чувствомъ напредка, умѣреностю и безпристрастїемъ. Оно нїе у гомиле и шкрипѣ скуплїно, нїти раздѣлено на секте и партїе, пошто се споляшности нехвата; оно се неограничава на споляшна условїя; мрзи на неслогу, не тражи неприятели, но прїатели, не участники, но явностъ. Тако е ново то племе Славена створено, прїатно своимъ умышляемъ, яко упованїемъ на промысао, невинно и чисто у любви прама свему ономъ, што е велико, добро, право и лепо. Нема никаквогъ Славенскогъ народа, при комъ ово племе свою младостъ проживило нїе. Нема никаквогъ друштва, у комъ оно нїе дїйствовало — не неуредно, и лицемерно, не съ коварствомъ каквогъ доносителя и ласкателя, него постепенно, отворено, своя рассућенїя и мысли силомъ ненамећући. Ово племе раћа најболѣ поданике, најболѣ слуге отечества, најболѣ извршители закона. Тако е ново племе Славена створено, їошть младо, ал' већ яко, яко толеранциомъ и стрпљивошћу. На нїму почива надежда Славенства, у нїму лежи зрно среће и благостанїа две трећїне Европе!

Јованъ Марковић.

ИСКРИЦЕ.

VI.

Уморена одъ тежкога пута, одъ студеного времена, одъ сладке и небесне болести свое, иде дѣвица млада одъ врата до врата, а нигди неваће пристанка. Небѣше градъ достоянїѣ, да се у нїму роди краль звѣзда. Да бы были знали они богати и оходи, коя ће дика ноћасъ на свѣтъ доћи, были бы отворили свака своя врата сироманици овой, коя се нетужи, непыта, нїти проклинѣ тврда срца оны, коя имаю толика мѣста за живину, а человеческу дшу пуштаю у нужди и бѣди. Мучаше мати Исусова у ту гама нїзинимъ, како ће у нїой мучати мудрость свемогаћа. Што више може и више знаде, другима више жели, него себи. Моли сироманица сама у себи, и нада се, да ће Богъ, кои е толико чудеса у нїзиномъ пониженю учинїо, наћи мѣста и времена достойна за намѣре свое. Юсїефъ кои манѣ трпи, више се мучи, она е као уздигнута у духу любви трудне, и знамениты предвїенїа. Тко бы теби реко, Ироде, да ће се поштенѣ кошаре ове више гласити, него двори твои, да ће име овогъ дѣтића благословлїно быти на вѣке, а твое проклето. Вавѣкъ што е слабо и малешно разбїя силу тѣлесну и величество.

Учредникъ Милошъ Поповић.

Издано и печатано у Правителственой Книгопечатни у Београду